

DESMOND TUTU
emerging leadership award

Desmond Tutu

Lederskap og fredsbygging

Innledning

Desmond Tutu Peace Centre i Cape Town og Stiftelsen ARC-aid i Kristiansand har utviklet et tett partnerskap gjennom å være en del av Fredskorpset utvekslingsprogram. Dette har allerede resultert i to gjensidige utvekslinger av personell fra ARC-aid og DTPC, hvor til sammen 7 personer har vært involvert.

Allerede under den første utvekslingen i 2003 ble to norske fredskorpserne på DTPC involvert i Desmond Tutu Emerging Leadership Program, et treningsprogram i verdibasert lederskap for ungdom i alderen 15 – 19 år. Ungdom er morgendagens ledere, de vil overta dagens globale utfordringer. Hvis neste generasjon ledere skal møte disse utfordringene til beste for menneskeheten, må det bli satt fokus på å utvikle og styrke deres lederskap.

Desmond Tutu brukte sitt lederskap på en kraftfull måte ved kontinuerlig følge idealer som ville lede til fred og en bedre fremtid for alle mennesker i Sør-Afrika. Gjennom den fredelige overgangen til demokrati har Sør-Afrika gode erfaringer med godt lederskap, verdier, dialog og det frie ord som bakgrunn for regimeskifte. Et interessant perspektiv er derfor å vise at initiativ basert på dialog og fritt ord kan være frø sådd i Afrika. ARC-aid ønsker å stimulere og støtte opp under initiativet, da mange land på kontinentet historisk har sensurert ytringsfriheten, eksemplifisert gjennom Zimbabwe av i dag.

Desmond Tutu Emerging Leadership i Sør-Afrika

Våren 2003 ble 20 ungdommer fra Cape Town identifisert som fremragende ledere og endringsagenter i sitt lokalmiljø og anerkjent for dette gjennom en Emerging Leadership Award, utdelt av Desmond Tutu. Det er her verdt å merke seg at 13 av disse var jenter, og at ungdommene kom fra alle lag i samfunnet. Prisivinnerne gjennomgikk et enkelt treningsprogram innenfor lederskap, basert på verdiene til Desmond Tutu; integritet, dialog og respekt, for å skape en fredeligere og bedre verden. Dette treningsprogrammet har senteret nå videreutviklet til et 3 ukers introduksjonskurs til verdibasert lederskap som redskap for fredsbygging. Programmets hovedmål er "Emerging Leadership Committed to Peace".

En styrke med programmet er at deltakerne kommer fra "all walks of life", det skal være en møteplass for ungdom med ulik, økonomisk, kulturell og religiøs bakgrunn. Ungdommene skal samles om noe felles, om verdibasert lederskap, for å skape et bedre samfunn for alle.

Bakgrunn for kurset i Norge

Som et ledd i informasjonsarbeidet for fredskorpsdeltakerne ønsket DTPC, ARC-aid og fredskorpsdeltakerne selv å lage et kurs for fremtidens ledere i Norge. Vi har gitt kurset navnet Desmond Tutu Lederskap og fredsbygging.

Fredsbygging har en lokal forankring gjennom integrering av innvandrere i det norske samfunnet, respekt for hverandre som medmennesker og utvikling av livskvalitet for alle mennesker. Fredsbygging er også utvikling, utdanning, helsetjenester og fattigdomsbekjempelse, alle sentrale mål i FNs tusenårskampanje. For faktisk å kunne oppnå tusenårsmålene, kreves det utvikling av gode ledere på ulike nivåer i det internasjonale samfunnet, også i nord. Hovedmålet i programmet er derfor "Unge ledere med ekte engasjement for fredsbygging".

Kursbeskrivelse

Kursbeskrivelsen har to hovedområder. Først blir prosessen for utvelgelse av deltakere beskrevet. Deretter blir det gitt en oversikt over kursets innhold; de ulike modulene samt besøket av Desmond Tutu.

Utvelgelsesprosessen

Utvelgelsesprosessen er en viktig del av forberedelsene til kurset. Kurset er elitistisk på den måten at deltakerne skal være ungdommer som allerede har vist gode lederegenskaper. I tillegg SKAL deltakergruppen settes sammen av ungdom med ulik kulturell/ religiøs bakgrunn samt ha en kjønnsmessig balanse.

Utvelgelsen av deltakere foregikk gjennom videregående skoler i Kristiansandsområdet og i Oslo. I Kristiansand ble fire videregående skoler invitert med på programmet. I Oslo gikk invitasjonen til skolene som er med i nettverk for skolemekling, 9 takket skoler ja. For involverte skoler og deltakere fra hver skole, se vedlegg 1.

Skolene fulgte litt ulike kriterier for innstilling av søkere. I Kristiansand hadde en av skolene eget informasjonsmøte, hvor 75 interesserte møtte frem. De som ønsket å delta måtte da sende inn egen søknad og begrunne hvorfor de ville delta på kurset. På de andre skolene i Kristiansand og Oslo fant skolen selv kandidater de mente hadde de rette lederskapsferinger og anmodet disse om å delta på kurset. Alle skolene måtte ha minimum en deltaker med ikke-norsk bakgrunn.

Kursinnhold og metodikk

Deltakerne måtte gjennom seks moduler. For full oversikt over kursprogrammet, se vedlegg 2. Metodikken hadde hele tiden workshopform; aktiv deltakelse gjennom diskusjoner, refleksjoner, samtaler, øvelser, leker og rollespill.

Modul 1 Kommunikasjon

Modulen tok utgangspunkt i bevisstgjøring rundt hvordan vi kommuniserer og hvordan vi forholder oss til fordommer og egne/ andres behov generelt og i konfliktsituasjoner. Et spesielt fokus ble satt på løsningsorientert og ikke-voldelig kommunikasjon i konfliktsituasjoner. Dette var også det første møtet mellom

deltakerne fra Kristiansand og Oslo, så formålet med programmet var samtidig å sørge for at deltakerne ble fort kjent, og å bygge en trygg gruppe.

Videre inneholdt modulen en bolk med tverrkulturell kommunikasjon. Også deltakernes praktiske erfaringer er lagt inn i denne modulen, som deres møte og dialog med Desmond Tutu. Deltakerne fikk også praktisk erfaring gjennom å spille Global Island, et internett spill hvor de var representanter i et fiktivt parlament som diskuterte nord-sør spørsmål. Spillet foregikk interaktivt med nærmere 1000 spillere fra de nordiske land og var i regi av FN-Sambandet. Temaene for spillet var FNs tusenårs mål og innvandringsspørsmål. En annen spennende praktisk erfaring var video-diskusjon mellom Kristiansands-deltakerne og tilsvarende gruppe deltakere i Cape Town. Med utgangspunkt i egen kultur og bakgrunn diskuterte ungdommene ulike internasjonale spørsmål.

Modul 2   Personlig utvikling

Denne modulen bestod av to dagers to dagers skogstur. Under uvante forhold skulle deltagerne få grunnleggende erfaring i lederskap og samarbeid. De blir delt inn i lag, som sammen skulle orientere, løse oppgaver og takle prøvelser i skogen. Målet med turen er å gi deltagerne erfaringer som bevisstgjør og inspirerer til videre utvikling på tre områder; personlig potensiale og mestring, hvordan en gruppe fungerer, og hva som kreves av en som skal være leder for gruppa.

Deltakerne fikk lite mat og søvn, og de skulle utøve lederskap og samarbeid gjennom ulike utfordringer og prøvelser de fikk på turen. Dette skulle bevisstgjøre dem og få dem til å reflektere over egen personlighet og spiritualitet samt hvor viktig det er å vise riktig lederskap i vanskelige situasjoner. En sentral del av denne modulen er debriefing og refleksjon i etterkant, dvs å rydde i og klargjøre erfaringene og til innledende diskusjon rundt lederrollen

Modul 3   Verdibasert lederskap

Modulen ble ledet av Clem van Wyk, prosjektleder ved Desmond Tutu Peace Centre. Målsetningen var å gi deltakerne en introduksjon til verdibasert lederskap. Deltakerne blir introdusert til ulike lederstiler, både gjennom historiske og deltakernes egne erfaringer, og ble knyttet sammen med de humanistiske verdiene kurset ønsker å formidle.

Fremtidens ledere skal overta morgendagens utfordringer. Dette krever visjonært og etisk lederskap. Modulen skulle bevisstgjøre elevene over betydningen av humanistiske verdier i lederskap, verdier som Desmond Tutu fremhever. Ungdommene må

oppmuntres til å fremme endringslederskap basert på verdier, dialog og respekt for andre.

Modulen kommer også inn på at lederskap har røtter i afrikanske menneskelige og humanistiske verdier. Ubuntu betyr å bli et menneske gjennom andre mennesker.

Modul 4 Overgangen til demokrati i Sør-Afrika. Lederskapet til Desmond Tutu

Deltakerne skulle her bli kjent med Sør Afrikas erfaringer ved overgangen fra apartheid til demokrati. Lederskapet til Desmond Tutu og Nelson Mandela var usedvanlig viktig for at apartheid ble avskaffet ved fredelige midler. Deres lederskap, med høy integritet og ønsket å skape et godt land for alle, er et eksempel til etterfølgelse.

Modulen gav også deltakerne et innblikk i forsoningsprosessen etter apartheid. Fokus ble satt på Sannhetskommisjonen og dens arbeid for å skape forsoning samt lege sår fra overgrep mellom tidligere bitre fiender.

Modul 5 Personlig lederskap

Målet for modulen om personlig lederskap var å styrke ungdommenes evne til å lede seg selv. Modulen ga dem ulike verktøy for å sette egne mål og nå dem, basert på deltakernes egne verdier og drømmer. ProAktiv planlegging var en stor del av modulen. ProAktiv Planlegging hjelper den enkelte til å legge personlige strategier for å nå egne mål. Ved systematisk å gå gjennom egne verdier, sterke og svake sider, og beskrive egne drømmer er det mulig å komme dit en ønsker. Fokus ble spesielt satt på hva de kunne begynne med allerede i morgen for å komme dit!

Modul 6 Lederskap i internasjonale konflikter og Menneskerettigheter

Denne modulen var todelt. Den første delen tar for seg lederskapet utøvd i kampen mot terror. Hovedvekt er spesielt lagt på lederskapet som er utført og som bør utføres, sett i lys av verdiene til Desmond Tutu, når man står overfor en helt ny type aggressor i det internasjonale samfunnet. Også FNs rolle i det internasjonale samfunnet blir viet plass.

Modulen innbefatter også betydningen av menneskerettigheter, og at disse rettighetene i bunn og grunn er ønsket og behov alle mennesker har, sett i lys av vår verdi som mennesker i seg selv.

Møte med Erkebiskop Desmond Tutu

I forbindelse med sitt Norges-besøk i slutten av august, møtte Erkebiskop og Fredsprisvinner Desmond Tutu deltakerne. Møtet mellom Tutu og Kristiansands-deltakerne ble mer omfattende enn møtet med Oslo-deltakerne, dette på grunn av at møtet med Oslo-gjengen lenge var uvisst og først ble endelig bekreftet dager før møtet skulle finne sted.

Samlingen med Tutu i Kristiansand fant sted på Arkivet mandag 30. august og var todelt. Først fikk deltakerne en snau time alene med Tutu, "Tea with Tutu", hvor de stilte han spørsmål og var i dialog med han om lederskap generelt, lederskap i internasjonale spørsmål og hans erfaringer som leder. Dette møtet fikk stor oppmerksomhet i pressen og etter møtet var flere aviser, radio og TV-stasjoner inne i møtesalen for bilder og intervjuer med både Tutu og deltakerne.

Deretter var det felles lunsj med Tutu, deltakerne, rektorene fra de fire videregående skolene, sponsorer samt inviterte gjester fra fylkes- og kommuneadministrasjon, organisasjoner og kirkeliv, i alt ca 75 personer. Deltakerne fikk diplom og medalje for sin deltakelse i Desmond Tutu Lederskap og fredsbygging. I tillegg var det presentasjon av programmet og av sponsorer samt taler av Tutu, en av deltakerne og av utdanningsdirektøren i Vest-Agder Fylkeskommune.

Møtet mellom Tutu og Oslo-deltakerne fant sted dagen etter, tirsdag 31. august på St. Sunniva skole. Initiativet til Oslo-kurset ble tatt betydelig senere enn i Kristiansand. Programmet for Tutus besøk var da i hovedsak lagt. Det var lenge uklart om Tutu kunne møte Oslo-deltakerne. Tutu uttrykte imidlertid selv et sterkt

ønske om et slikt møte, selv om det ble kort. Samlingen på St. Sunniva skole inneholdt flotte taler av deltaker (vedlegg 7) og av Tutu samt påskjønnelse til deltakere og fremmøtte sponsorer.

Desmond Tutus besøk i Kristiansand ga klare ringvirkninger. Tutu besøkte byen ene og alene på grunn av Desmond Tutu Lederskap og fredsbygging. I tillegg til møtet med kursdeltakerne inneholdt dagene i Kristiansand gudstjeneste i domkirken samt møte med politikere og lokal presse. Besøket ble behørig omtalt i media; diverse aviser og radio-kanaler samt NRK Sørlandet og TV-sør. Også kurset og deltakerne fikk plass i media (henvisninger til media-omtale i vedlegg 6). Tutus besøk satte derfor et klart søkelyset på lederskap, respekt og dialog som verdier for å skape en fredeligere verden.

Evaluering

Hovedmålet i programmet er "Unge ledere som endringsagenter for fredsbygging". Vår evaluering viser at alle deltakerne som fullførte kurset mener at kurset har vært utrolig lærerikt, at de har fått utbytte av det og kan bruke det i dagliglivet og de miljøene de er aktive innenfor. Spesielt fremhever de å ha lært mye om seg selv, at det er nødvendig

å

kjenne seg selv for å bygge fred. Verdier har fått en viktig plass i deres væremåte, og spesielt forteller de i evalueringen at de ikke setter folk så lett i bås. Et tredje hovedpoeng deltakerne vektla var deres opplevelse av forsoning gjennom å bli kjent med sannhetskommisjonens arbeid og menneskenes vilje til å tilgi sine verste fiender. Møtet med sannhetskommisjonen åpnet øynene for hva mennesker faktisk kan tilgi og hvordan man kan respektere tidligere fiender, og ikke minst hva vi i nord kan lære av dette.

Vi ønsker å fremheve noen kommentarer fra deltakerne:

Selv har jeg endret syn på en del ting pga det jeg har lært denne helgen. Må si at det har vært den kurshelgen som toppet alt. Vi fikk komme med noe og så fikk vi masse tilbake av kunnskap også.

Vi har fått bruk for dette i dagliglivet, vi er blitt mer åpen for andre, mindre stigmatisering.

Bedre kommunikasjon med andre.

Selv etter full dag på skolen har jeg aldri tatt til meg så mye læring på kort tid.

Mest av alt har jeg lært så utrolig mye om meg selv.

Hvis de holdningene som er kommet frem får rot i ungdommene tror vi dette vil skape et bedre og fredeligere samfunn, et samfunn bygget på de verdiene kurset ønsker å formidle. Man vil få større respekt for hverandre som medmennesker og man bygger ned fordommer og ser i stedet mulighetene i andre mennesker. Spesielt viktig er dette i møtet mellom mennesker med ulik bakgrunn.

Deltakerne identifiserte også forbedringspotensiale for kurset. Mer spesielt etterlyste de behovet for informasjon i bedre tid i forkant av samlingene. Dette har kursledelsen tatt til seg og ved neste års program skal alle samlingsdatoer og nødvendig informasjon gis allerede i invitasjonsbrevet til skolene om neste års program.

Programmet har også hatt effekt utover deltakerne selv. Flere av deltakerne ble brukt på sine respektive skoler for å fortelle/ informere elever og lærere både om kurset og møtet med Tutu. Disse elevene skal også bli en del av ei gruppe på hver skole som skal bidra til å identifisere og informere neste års deltakere. Videre har alle skolene og andre samarbeidspartnere fått en DVD som ble produsert for å presentere programmet. Således har kurset hatt en effekt utover

deltakerne selv. Vi tror likevel at dialogen med skolen/ lokalmiljøet kunne vært tydelige og mer strukturert gjennomført. Vi har derfor allerede lagt inn i neste års program at alle deltakerne skal lage og holde en workshop om fred som i sitt lokalmiljø. Gjennom en tettere dialog med skolene tror vi programmet kan slå dypere rot i skolesamfunnet.

Veien videre

Hvor går så veien videre? ARC-aid, i samarbeid med Desmond Tutu Peace Centre, ønsker å kjøre nye kurs i Kristiansand og Oslo høsten 2005. I tillegg er det kommet ønske fra FN-universitetet i Arendal om muligheten for kurs i der. ARC-aid har også søkt NORAD om midler til å gå inn med programstøtte til DTPC og Desmond Tutu Emerging Leadership Program i Afrika. Senteret har klare planer for å sette opp programmet i Angola, Burundi og Kenya. Dette vil gi de norske deltakerne muligheter til å bli knyttet opp mot et internasjonalt nettverk av ungdom som er fremtidens ledere.

I tillegg til å bruke 2004-deltakerne overfor nye deltakere ønsker vi å beholde dem innenfor vårt nettverk gjennom halvårlige temasamlinger samt et møtested på internett. En egen web-side for de norske deltakere skal utarbeides. Her skal det finnes diskusjonsforum, oppslagstavle, felles møtekalender, adresser til deltakerne, sentral dokumentasjon i prosjektet og linker til deltakerne i Cape Town. Praterom og diskusjonsforum kan bl.a bidra til å stimulere til dialog, respekt og refleksjon over lederskapserfaringer gjennom å lære av andres erfaringer. Bevisst bruk av internett gir uante muligheter for dialog over landegrensene, sentralt for vedlikehold og utvikling av et levende demokrati og i arbeidet for å nå FNs 1000-års mål. Et web-basert møtested er foreløpig på planleggingsstadiet, men skal utvikles i løpet av 2005.

Vi håper også å utvikle et mentorprogram. Ungdomene skal få tilgang til en personlig mentor med lederskapserfaring. Fordelene ved mentorvirksomhet er en dypere forståelse av verdibasert lederskap gjennom:

- Utfordre til nye måter å tenke på
- Identifisere lederskapsevner å utvikle og/ eller styrke
- Stimulere til refleksjon over egne lederskapserfaringer og lære fra andres erfaringer. Formulering av mål
- Gi individuelle tilbakemeldinger/ veiledning på lederskap.
- Gjensidig mentorskap. Mentorene vil ha utbytte av mentorskap med tenåringer som vil kunne utfordre eksisterende tenkning rundt lederskap. I tillegg er ledererfaringer fra minoriteter vel verdt å lære av, og kunne gi rom for større forståelse mellom nordmenn og ikke-etniske nordmenn.

Til slutt vil vi utvikle kontakten med skolene og andre samarbeidspartnere. Vi vil sende ut nyhetsbrev per e-post for å formidle oppdatert informasjon om kurset, og vi ønsker en tettere dialog med skolene for å se hvordan de kan bruke elevene best mulig.

Konklusjon

Desmond Tutu Lederskap og fredsbygging har vært en suksess første år. Til tross for de første barnesykdommene har deltakerne har vært utrolig fornøyde og opplevd kurset som utviklende, noe de har bruk for i dagliglivet og kan formidle videre. Høydepunkt var Desmond Tutus besøk og hans møte med deltakerne.

Den gode mottakelsen kurset har fått gir stor inspirasjon til å utvikle det videre. 2004-deltakerne vil gjerne være med videre og gjennom å utvikle et stort nettverk av fremtidens ledere tror vi programmet kan spille en viktig rolle i norsk og internasjonalt ungdomsarbeid i årene fremover.

Vedlegg 1

Prosjektleder og fasilitatorer

Prosjektleder: Ole Kristian Eivindson

Lektor ved St Sunniva skole. Har arbeidet 6 mnd ved Desmond Tutu Peace Centre hvor hovedarbeidet bestod i å utvikle Desmond Tutu Emerging Leadership Program

Fasilitatorer:

Hogne Hareide: Bachelor som kaospilot i kreativ prosjekt-, prosess- og business design.

Dag Hareide: Leder Nordisk Forum for Mekling. Lang erfaring med forskjellig arbeid innen konflikthåndtering, dialog, solidaritets og fredsarbeid.

Kari Odden og Camilla Farstad: Fagansvarlige for skolemeklingsnettverket i Oslo kommune. Underviser i kommunikasjon og konflikthåndtering i andre sammenhenger.

Torbjørn Sitre: Mangeårig erfaring fra ledertreningsprogram innenfor Norges KFUK-KFUM

Bjørn Tore Rosendahl: Hovedfag i historie og nyansatt prosjektmedarbeider ved Stiftelsen Arkivet i Kristiansand, et kombinert dokumentasjonsenter for overgrep under krigen, samt et utdannings- og forskningssenter for fremtidsrettet freds- og konfliktforebyggende arbeid. Arkivet huser også ulike humanitære organisjoner.

Geran Smith og Bianca Robertson: Fredskorpsdeltakere fra Desmond Tutu Peace Centre i Cape Town. Arbeider for ARC-aid i ett år.

Vedlegg 2

Program Desmond Tutu Lederskap og fredsbygging

Dag nr	Tema	Fasilitator	Varighet
1	Informasjonssamling	Ole Kristian Eivindson og Hogne Hareide	
2	Kommunikasjon	Kari Odden og Camilla Farstad	6 t
3	Personlig utvikling	Torbjørn Sitre	Hel dag
4	Personlig utvikling	Torbjørn Sitre	Hel dag
5	Personlig utvikling Kommunikasjon	Torbjørn Sitre Kari Odden og Camilla Farstad	2 t 2 t
6	Verdibasert lederskap	Clem van Wyk	4 t
7	Verdibasert lederskap Overgangen til demokrati i Sør-Afrika	Clem van Wyk Clem van Wyk	2 t 2 t
8	Personlig lederskap	Hogne Hareide	5 t
9	Møte med Desmond Tutu		4 t
10	Internasjonale konflikter	Ole Kristian Eivindson og Bjørn Tore Rosendahl	4 t
11	Kristiansand: Videodiskusjon med Cape Town Oslo: Internasjonale konflikter	Bianca Robertson Ole Kristian Eivindson	4 t 4 t
12	Tverrkulturell kommunikasjon Forberedelser Global Island	Geran Smith og Bianca Robertson Ole Kristian Eivindson	2 t 2 t
13	Identitet Menneskerettigheter Sannhetskommisjonen	Dag Hareide Dag Hareide Dag Hareide	2 t 3 t 2 t
14	Evaluering	Ole Kristian Eivindson	4 t
15	Global Island	Ole Kristian Eivindson	4 t

Vedlegg 3

Deltakere Desmond Tutu Lederskap og fredsbygging

Kristiansand

Navn	skole
Jona Runarsdottir	Vennesla VGS
Halvor Mangseth	Vennesla VGS
Silje Bjørnstad	Vennesla VGS
Eivind Berglien Werring	Vennesla VGS
Eline H. Follesø	Kristiansand Katedralskole
Øyvind Unhammer Hanssen	Kristiansand Katedralskole
Ahmed Weli m. Said,	Kristiansand Katedralskole
Maria Leer-Salvesen,	Kristiansand Katedralskole
Amelia Isabel Kløverød Griffiths	Kristiansand Katedralskole
Andreas Ljøstad	Kristiansand Katedralskole
Maria Lie Karlsen	Kristiansand Katedralskole
Ronny Rosenfold	Kristiansand Katedralskole
Birte Seland Sundsdal	Vågsbygd VGS
Mubashra Zafar	Vågsbygd VGS
Hemen Nadri	Vågsbygd VGS
Heidi Sørensen	Vågsbygd VGS
Kevin J. Grindland	Vågsbygd VGS
Line Bryntesen Lund	Gimle VGS
Irene Dotterud	Gimle VGS

Oslo

Navn	skole
Merita Emini	Hellerud VGS
Sanel Zejnelagic	Hellerud VGS
Shaheen Shamella Yousaf	Sofienberg Tekniske Fagskole
Joakim Bauge Skevik	Sofienberg Tekniske Fagskole
Daniel Jalloh	Sandaker VGS
Kristin Hagen Sørums	Sandaker VGS
Ali Mudasar	Ulsrud VGS
Aishah Salim	Ulsrud VGS
Christina Nymo Bromose	Bretvedt VGS
Mubin Musaddiq Hamid	Bretvedt VGS
Alexander Eriksen	Elvebakken VGS
Tina Dalstrøm	Elvebakken VGS
Kristian Degernæs	Manglerud VGS
Sanja Jeremic	Mangleud VGS
Britt Hannah Hodne French	Etterstad VGS
Carine Friis	Persbråten VGS
Einar Bredo Erichsen	PersbråtenVGS

Vedlegg 4

Sponsorer og samarbeidspartnere

Utenriksdepartementet

Sparebanken Pluss

Vest-Ager Fylkeskommune, utdanningsavdelingen og avdeling for næring samferdsel og kultur

Oslo Kommune, utdanningsetaten

Rønningen Folkehøgskole

Mosvold og Co

Color Line

Max Havelaar

Stiftelsen Arkivet

SAS Braathens

Vedlegg 5

Kontaktinformasjon og aktuelle nettsider

Stiftelsen ARC-aid

<http://www.arc-aid.no>

e-post: post@arc-aid.no

Tlf: 381 07475

Prosjektleder: Ole Kristian Eivindson

e-post: ole@stsuniva.no

mob: 452 21 223

Desmond Tutu Peace Centre

<http://www.tutu.org>

tlf +27 21 425 7002

Kontaktperson: Clem van Wyk

e-post: clem@tutu.org

Vedlegg 6

Linker til media

<http://www.fedrelandsvennen.no/nyheter/kristiansand/article226639.ece>

<http://www.fedrelandsvennen.no/nyheter/kristiansand/article201675.ece>

<http://www.fedrelandsvennen.no/nyheter/kristiansand/article228145.ece>

<http://www.fedrelandsvennen.no/nyheter/kristiansand/article229155.ece>

<http://www.fedrelandsvennen.no/nyheter/kristiansand/article229390.ece>

<http://www.fedrelandsvennen.no/nyheter/kristiansand/article229691.ece>

<http://www.fedrelandsvennen.no/nyheter/kristiansand/article229391.ece>

<http://www.fedrelandsvennen.no/meninger/leder/article229862.ece>

<http://www.fedrelandsvennen.no/nyheter/kristiansand/article229692.ece>

<http://www.fedrelandsvennen.no/kultur/litteratur/article231131.ece>

<http://www.fedrelandsvennen.no/kultur/litteratur/article229974.ece>

Dessuten oppslag i lokalaviser uten oppdaterte nettsider:

Nordstrand Blad, som utveksler stoff med andre lokalaviser i Oslo
Vennesla Tidende

Andre medier:

NRK Sørlandet; radio og TV
TV-Sør

Vedlegg 7

Britt Hannahs (fra Etterstad VGS) tale til Desmond Tutu i Oslo

Dear Archbishop Desmond Tutu

On behalf of us who are participating in this Emerging Leadership Programme in Oslo, I have the privilege to welcome you all with a few words.

“Peace in our time” were the words of the British prime minister Neville Chamberlain in 1938 after a conference talk with Adolf Hitler. We all know that in spite of these optimistic words, the world was plunged into the biggest war the world had ever seen.

And we all know that in spite of all the struggles and work many people have done after the 2nd world war to ensure global peace, our earth is still suffering with many conflicts and wars. This causes disappointments and let downs.

But we also know that work for peace and reconciliation in many cases has been successful and this makes us optimistic about the future. South Africa is one such good example. And what has taken place in South Africa gives us hope, but it also challenges us. Because if there is going to be global peace, then peace has to start first of all in our own lives, in our own families, in our own communities and in our own countries.

So whether we fail or succeed we must never stop to work for peace and a better world.

We youngsters who are privileged to take part in the Emerging Leadership Programme with the goal of becoming good and committed leaders, where ever we are placed, have been inspired by your life, Desmond Tutu. We have been through the Emerging Leadership Camp where we met with all kinds of different challenges, and where we had to learn to cooperate and work together, to succeed. And the problems we solved together at the camp, on a small scale, can also symbolize the problems we can solve together on a bigger scale in the future, where cooperation and good leadership are ways to achieve peace. We are learning how to solve conflicts through playacting and fun. And we have even learned to talk the giraffe language instead of the jackal language. I have already shared with others about the good giraffe method! And because this program is not only a programme, but has been developed out of real life with its sufferings and challenges and let downs and successes, it gives us inspiration, knowing we can make a change for good, in each our place, however small, if we are persistent.

We youngsters want to become good leaders, and for an Emerging Leadership Programme to be successful, we need to have good rolemodels in leadership. We need to find good examples of how to live. We also need to see good values being practiced in real life. All this we find in the leadership of Desmond Tutu.

Your vitality, your humour, your fighting spirit, and your willingness to serve others, gives us values to stretch towards. You have fought for righteousness and equality in your own country, and through persistence and endurance you have had much success. You have worked for reconciliation between enemies in your own country and succeeded. This gives us inspiration to learn all we can from the Emerging Leadership Programme, so that we also can become good leaders and rolemodels.

We are very happy and proud to meet with you, and for being allowed to be part of your peacework. We also want to thank you for giving us young people respect by investing your belief and time and resources in us. After all, we are the future, and we want to be able to give our best to our common future. Thank you.

31st of August
Britt Hannah Hodne French